

острівцевої і передньої поясної звивини, за рахунок зв'язування пептидів SLLPAIVEL для HLA-A2 – асоційованих, та KYPENFFLL для HLA-A24 – асоційованих рецепторів типу TAAR, що експресуються більшою мірою в ділянці нюхового епітелію. Крім того, деякі лінії хемоатрактантів в статевих шляхах жінок, специфічно зв'язуються з GPCR та TAS-1 – подібними рецепторами в акросомних ділянках сперматозоїдів, що може зменшувати або збільшувати рухливість сперматозоїдів, залежно від кореляції з конкордантністю в алелях груп HLA-A та HLA-B. В дослідженні, проведеному Monell Chemical Senses Center, жінки що не застосовували оральні контрацептиви (ОК) віддавали перевагу чоловікам максимально розбіжним за генотипом МНС. Наперевагу, жінки, що застосовували ОК обирали чоловіків з аналогічними генами. Подібно до цього, в дослідженні проведеному Cardiff University, жінки при довготривалій оцінці віддавали перевагу чоловікам з більшою кількістю конкордантних алелей, але переважно тих що знаходяться в незчепленому стані, і мали батьківське походження в генотипі жінок. Вибірка із 110 жінок і 97 чоловіків, показала більш високе уподобання жінками партнерів з більшою подібністю в локусах, але саме під час застосування ОК. Крім того, є інформація щодо зв'язку між класами HLA-A, HLA-B та DRB1 генів МНС та зовнішньою привабливістю партнера, і як парадокс, в позитивній кореляції з більшою спорідненістю алелей.

Висновки. Результати аналізу засвідчили, що поліморфізм генів МНС впливає на вибір статевих партнерів за рахунок МНС-опосередкованої нюхової рецепції, та може залежати від ряду факторів, які є потенційними об'єктами для подальших досліджень.

ХАРАКТЕРИСТИКА ПАТОМОРФОЛОГІЧНИХ ЗМІН КІСТКОВОЇ ТКАНИНИ АЛЬВЕОЛЯРНОГО ВІДРОСТКА ЩУРІВ ПРИ ПОЄДНАННІ ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ З ВИСОКОКАЛОРИЙНОЮ ДІЄТОЮ CHARACTERISTIC OF PATHOMORPHOLOGICAL CHANGES IN THE BONE TISSUE OF THE ALVEOLAR BONE OF RATS AT COMBINED EFFECT OF IMMOBILIZATION STRESS AND HIGH CALORIE DIET

Карташов Р. Р., Охота Р. В., Кислинський В. М.,

Науковий керівник: к. б. н., доц. Білець М. В., к. мед. н., доц. Омельченко О. Є.

Kartashov R. R., Okhota R. V., Kyslynskyi V. M.,

Scientific advisers: assoc. prof. Bylets M. V., PhD; assoc. prof. Omelchenko A. E., PhD

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра біологічної та біоорганічної хімії

Актуальність. Розвиток остеопорозу в кістковій тканині (КТ) пов'язаний із захворюваннями ендокринної системи, шлунково-кишкового тракту, гіподинамією та ін. Дуже цікавим є питання дослідження стану КТ під впливом поєднаної дії різних чинників, наприклад сполучення ожиріння з емоційним стресом.

Мета роботи. Вивчення патоморфологічних змін кісткової тканини альвеолярного відростка нижньої щелепи за умов поєданого впливу іммобілізаційного стресу і висококалорійної дієти.

Матеріали і методи. Експерименти виконані на 40 статевозрілих щурах лінії Вістар, масою 160-330 г. Тварини були розподілені на 4 групи: інтактні - отримували стандартний корм; іммобілізаційний стрес (ІС) протягом 5 днів за методом Г. Сельє; тварини, що отримували висококалорійне харчування протягом 9 тижнів за методом Е. Краєген; тварини із сполученим впливом ІС стресу та висококалорійної дієти (ВД). Через добу після моделювання ІС, тварин забивали під тіопенталовим наркозом. Гістологічні методики виконували за стандартними методиками. Вивчення мікропрепаратів проводили з використанням мікроскопу "Olympus" BX-41. Морфометрично досліджували об'єм та ширину трабекул, об'єм міжтрабекулярних просторів.

Результати. У компактній кістці групи тварин із поєднаним впливом ІС і ВД остеони розташовані нерівномірно, їх кількість зменшено, відповідно, частка основної міжклітинної речовини збільшена. У губчастій речовині альвеолярної кістки відзначається стоншення кісткових трабекул і збільшення міжтрабекулярних кістковомозкових просторів. Відзначається поява фенестрацій з подальшою фрагментацією пластинок та утворенням лакунарних дефектів з розвитком остеопорозу. В окремих ділянках губчастої кістки альвеолярного відростка поряд з перфорацією і фрагментацією кісткових трабекул, виявляються великі поля замісного склерозу. Міжзубні і межкореневі перетинки стоншені за рахунок резорбції. Відзначається фрагментація кісткових трабекул. Проведене морфометричне дослідження показало, що об'єм трабекул (порівняно з контрольними групами тварин) становить $62,68 \pm 9,67\%$ ($p < 0,05$), обсяг міжтрабекулярних просторів - $37,32 \pm 9,67\%$ ($p < 0,05$). У групах тварин із парціальним впливом ІС та ВД також відзначено розвиток остеопорозу, при цьому основним дефектом є витончення трабекул губчастої речовини. Але, враховуючи вищезазначене, найбільш виражені процеси резорбції КТ відзначені в групі тварин із поєднаним впливом ІС і ВД.

Висновки. У групах тварин із парціальним впливом ІС та ВД відзначено розвиток остеопорозу, при цьому основним дефектом є витончення трабекул губчастої речовини.

Найбільш виражені процеси резорбції КТ відзначені в групі тварин із поєднаним впливом ІС і ВД.

МОРФОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МОДЕЛІ ГОСТРОГО ІММОБІЛІЗАЦІЙНОГО СТРЕСУ У ЩУРІВ MORPHOLOGICAL SUBSTANTIATION OF ACUTE IMMOBILIZATION STRESS MODEL IN RATS

Макаренко О. Л., Ющенко Я. О., Заказнікова І. В.,

Науковий керівник: д. мед. н., проф. Проніна О. М.

Makarenko O. L., Yushchenko Ya. O., Zakaznykova I. V.,

Scientific adviser: prof. Pronina O. M., D. Med. Sc.

Українська медична стоматологічна академія

м. Полтава, Україна

Кафедра клінічної анатомії і оперативної хірургії

Актуальність. Експериментальні роботи із вивчення перебігу стресових реакцій не втрачають своєї актуальності понині. Тому пошук для використання у дослідних роботах нескладних у виконанні експериментальних моделей, які не потребують суттєвих затрат, є важливим завданням для науковців, які вивчають вплив стресу на живий організм.

Мета роботи. Морфологічно обґрунтувати можливість використання моделі відтворення гострого іммобілізаційного стресу шляхом фіксації щурів.